

ผลการดำเนินงานรัฐบาลรอบ 4 ปี

กระทรวงสาธารณสุข

1. เติบโตพัฒนาระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

รัฐบาลปัจจุบันให้ความสำคัญกับการพัฒนาในทุกด้าน เพื่อคนไทยทุกคน โดยต้อง “ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” ระบบหลักประกันสุขภาพที่ให้การดูแลคนไทยกว่า 47 ล้านคน คิดเป็นความครอบคลุมสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (Universal Coverage Scheme: UCS) ร้อยละ 99.92 พัฒนาและยกระดับการดูแล ทั้งการเพิ่มงบประมาณอัตราเหมาจ่ายรายหัวต่อผู้มีสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ จาก 2,895 บาท ใน พ.ศ. 2557 เป็น 3,283 บาท ใน พ.ศ. 2561 และเพิ่มงบประมาณรักษาโรคที่มีค่าใช้จ่ายสูง ปีละกว่า 5 พันล้านบาท เพิ่มรายการยาและวัคซีนใหม่ๆ อาทิ วัคซีนป้องกันมะเร็งปากมดลูก ยารักษาโรคไวรัสตับอักเสบซี ยามะเร็ง และยารักษาโรคเอดส์ตัวใหม่ รวมถึงจัดระบบบริการที่ทั้งสะดวกรวดเร็วและคุณภาพสูง เช่น การผ่าตัดแบบวันเดียวกลับบ้านได้ (One day surgery) ที่ให้บริการแล้วในโรงพยาบาล 113 แห่ง ใน 69 จังหวัด และยังเพิ่มการคัดกรองโรคที่เป็นความเสี่ยง เช่น มะเร็งลำไส้ใหญ่ ในกลุ่มประชาชนที่มีอายุมากกว่า 50 ปี ทำให้สำนักข่าว bloomberg ยกย่องระบบสุขภาพของไทยจากอันดับที่ 41 มาอยู่ที่อันดับที่ 27 ของโลกเมื่อปี 2561 ที่ผ่านมา

2. เจ็บป่วยฉุกเฉินวิกฤต มีสิทธิทุกที่ (Universal Coverage for Emergency Patients: UCEP)

เพื่อลดปัญหาการล้มละลายของประชาชนจากการเจ็บป่วยฉุกเฉินที่เป็นอันตรายแก่ชีวิต รัฐบาลจึงมีนโยบายคุ้มครองสิทธิผู้ป่วยฉุกเฉินใหม่ “เจ็บป่วยฉุกเฉินวิกฤต มีสิทธิทุกที่” (Universal Coverage for Emergency Patients: UCEP) ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2560 ให้ประชาชนที่เจ็บป่วยฉุกเฉินสามารถเข้ารับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลรัฐหรือเอกชนที่อยู่ใกล้ที่สุด หรือไปถึงเร็วที่สุดฟรี ภายใน 72 ชั่วโมงแรก หรือจนพ้นภาวะวิกฤต มีผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤตที่ได้รับการรักษาในโรงพยาบาลเอกชน 34,772 ราย ลดภาระค่ารักษาพยาบาลที่ประชาชนจะต้องจ่ายให้กับโรงพยาบาลเอกชน 1,635 ล้านบาท ช่วยลดการเสียชีวิตและความพิการในกลุ่มผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤต เพราะไม่ต้องห่วงเรื่องอุปสรรคทางการเงิน ทำให้ได้รับการรักษาอย่างทันท่วงทีและมีคุณภาพ

นอกจากนี้ มีศูนย์ประสานคุ้มครองสิทธิผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤต (UCEP Coordinating Center) อำนวยความสะดวกให้กับประชาชนและโรงพยาบาล ในการคัดแยกอาการของผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤต ที่จะเข้ารับบริการรักษาฟรี 72 ชั่วโมง โดยสามารถติดต่อได้ที่ 02 872 1669 ตลอด 24 ชั่วโมง

3. การปฏิรูประบบสุขภาพปฐมภูมิ: “นโยบายคลินิกหมอครอบครัว”

การปฏิรูประบบสุขภาพครั้งสำคัญของประเทศ ด้วยนโยบายคลินิกหมอครอบครัว ที่มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว และวิชาชีพด้านสาธารณสุขต่างๆ รวมตัวกันเป็นทีมหมอครอบครัว เน้นการดูแลประชาชน ครอบครัว ชุมชน ในทุกด้าน ทั้งส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค รักษาพยาบาลและฟื้นฟูสุขภาพ เพื่อให้ประชาชนสุขภาพแข็งแรง โดยมีเป้าหมายจัดตั้งคลินิกหมอครอบครัวให้ได้ 6,500 ทีม ภายในปี 10 ปี ซึ่งตั้งแต่

เริ่มดำเนินการในปี 2559 จนถึงปัจจุบัน มีคลินิกหมอครอบครัวแล้ว 1,054 ทีม ครอบคลุมประชาชน 11 ล้านคน ผลลัพธ์ที่ได้คือ ประชาชนเกิดความอุ่นใจ “เหมือนมีหมอเป็นญาติ” ที่คอยให้คำปรึกษาปัญหาสุขภาพ ผ่านทางโทรศัพท์ ทางไลน์ และมีทีมหมอครอบครัวดูแลสุขภาพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยลดการเจ็บป่วย ลดภาวะแทรกซ้อน สามารถควบคุมโรคเรื้อรัง เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูงได้ดีขึ้น และถ้าจำเป็นต้องส่งไปรักษาต่อในโรงพยาบาล ก็ทำได้อย่างรวดเร็ว สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้มากขึ้น ในอนาคต เมื่อประเทศไทยมีคลินิกหมอครอบครัวครบตามเป้าหมาย ประชาชนจะดูแลสุขภาพตนเองได้ดีขึ้น เจ็บป่วยน้อยลง โรงพยาบาลไม่ต้องแออัดไปด้วยคนไข้ คุณภาพการบริการจะดีขึ้นตามมา ช่วยลดค่าใช้จ่ายภาครัฐได้ถึง 8 หมื่นล้านบาท และประชาชนสามารถลดรายจ่ายด้านสุขภาพของครัวเรือนลงได้เกือบ 3 หมื่นล้านบาท ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมาเป็นการเพิ่มความตั้งใจของรัฐบาลและกระทรวงสาธารณสุขที่ต้องการเห็นคนไทยแข็งแรงและมีสุขภาพที่ดี

4. การดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care: LTC)

ประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมสูงอายุ โดยมีผู้สูงอายุสูงถึง 11 ล้านคน และจะเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง จนกลายเป็นสังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์ ใน พ.ศ. 2564 รัฐบาลจึงต้องเตรียมการรองรับ โดยให้กระทรวงสาธารณสุขจัดระบบดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ในชุมชน ตั้งแต่ พ.ศ. 2559 มีผู้สูงอายุกว่า 7 ล้านคน ได้รับการประเมินความสามารถในการใช้ชีวิตประจำวัน พบว่ามีผู้สูงอายุที่ติดเตียงร้อยละ 3.14 จึงได้ผลิตผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ 12,476 คน และผู้ดูแลผู้สูงอายุ 77,593 คน เพื่อดูแลผู้สูงอายุในชุมชน ทำให้ผู้สูงอายุที่ติดเตียง ได้รับการดูแลสุขภาพถึง 212,275 คน ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ผู้สูงอายุสามารถช่วยเหลือตัวเองในชีวิตประจำวัน 11,215 คน และในปี 2562 นี้ รัฐบาลมีนโยบายขยายระบบการดูแลผู้สูงอายุระยะยาวให้ครอบคลุมทุกสิทธิการรักษาด้วย

5. การส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผลและการจัดการเชื้อดื้อยาต้านจุลชีพ

การใช้ยาไม่สมเหตุผล หรือการใช้ยาเกินความจำเป็น เป็นตัวการสำคัญที่ทำให้เกิดเชื้อดื้อยา ประเทศไทยมีการใช้ยาเกินความจำเป็น 2,370 ล้านบาท ส่งผลให้มีผู้ติดเชื้อดื้อยาเกิน 88,000 คน นายกรัฐมนตรีได้กล่าวถ้อยแถลงในการประชุมระดับสูงเรื่องการดื้อยาต้านจุลชีพ แสดงความมุ่งมั่นของประเทศไทย และกลุ่มประเทศ G77 ที่จะร่วมแก้ไขปัญหาดื้อยาในระดับโลก ในที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยที่ 71 เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2559 ซึ่งกระทรวงสาธารณสุข ให้โรงพยาบาลในสังกัดทุกแห่ง เป็นโรงพยาบาลส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล (Rational Drug Use : RDU) โดยเฉพาะการใช้ยาปฏิชีวนะในโรคที่ไม่จำเป็น ได้แก่ กลุ่มโรคติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนบน โรคอุจจาระร่วงเฉียบพลัน แผลสดอุบัติเหตุ และหญิงที่คลอดปกติ ส่งผลให้ลดการใช้ยาปฏิชีวนะที่ไม่จำเป็นในผู้ป่วยนอกได้มากกว่า 5 ล้านคน ลดค่าใช้จ่าย 236 ล้านบาท มีการเฝ้าระวังการใช้ยาในผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยง 1.7 ล้านคน และมูลค่าการใช้สมุนไพรทดแทนยาปฏิชีวนะ เพิ่มขึ้นร้อยละ 12 จาก 99.41 ล้านบาท ใน พ.ศ. 2557 เป็น 111.36 ล้านบาท ใน พ.ศ. 2559